

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-12

Diarienummer 0497/24

Handläggare

Malin Schiller/Kultur/GBGStad

Telefon: 031-368 32 70

E-post: malin.schiller@kultur.goteborg.se

Revidering av Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden upphäver beslut 2019-09-23 § 184 att godkänna Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär.
2. Kulturnämnden godkänner förvaltningens förslag till revidering av Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär i enlighet med bilaga 1.

Sammanfattning

Sedan 2019 samverkar kulturförvaltningen, socialförvaltningen Centrum och stadsledningskontorets avdelning för säkerhet och beredskap i fristadsarbetet.

Kommunfullmäktige angav i budget för 2024 att antalet fristadskonstnärer ska utökas. I samband med detta har styrgruppen för fristadsarbetet bedömt att den tidigare anvisningen från 2019 ska utvärderas och uppdateras.

Kulturförvaltningen bedömer att den reviderade anvisningen för att ta emot en fristadskonstnär bättre motsvarar det arbetssätt och den rollfördelning som gäller för de samverkande förvaltningarna.

Den reviderade anvisningen beslutas likalydande av kulturnämnden och socialnämnd Centrum.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningarna hanterar arbetet inom befintlig ram, då anvisningen endast tydliggör arbetssättet. Kulturnämnden får ett årligt monetärt stöd från Västra Götalandsregionen vilket är avgörande för att kunna arbeta med uppdraget. Tilldelade medel ska användas för reella kostnader i uppdraget såsom stipendium, bostadshyror, möteskostnader samt aktiviteter.

En ramökning tilldelades kulturnämnden i samband med kommunfullmäktiges beslut om utökning. Ett ökat antal konstnärer påverkar inte arbetssättet i större utsträckning, utan är främst en resursfråga.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stads synlighet som fristad och kan bidra till ett stärkt fokus på frågor om yttrandefrihet och mänskliga rättigheter.

Det råder stor brist på fristäder som kan ta emot familjer. Både Stockholm och Malmö har dock i flera år tagit emot medföljande partner och/eller barn till fristadskonstnärer.

Göteborg har enbart tagit emot ensamstående fristadskonstnärer.

I ärendet för den nuvarande anvisningen från 2019, dnr 0586/19 bedömde förvaltningen att frågan om staden kunde ta emot en familj behövde lyftas till kommunstyrelsen. Under arbetet med revidering av anvisning har styrgruppen varit i kontakt med förskoleförvaltningen och grundskoleförvaltningen. Kulturförvaltningen och socialförvaltningen Centrum gör nu bedömningen att staden har resurser och rutiner för att kunna ta emot en fristadskonstnär med familj.

I den reviderade anvisningen anges vilket ansvar stadens förvaltningar har för medföljande familjemedlemmar.

Att erbjuda en fristad för en konstnär med familj innebär att samtidigt till viss del arbeta med integration av eventuellt medföljande partner och barn, vilket är positivt ur ett barnrättsperspektiv.

Bilagor

1. Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär – reviderad.
2. Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär.

Expedieras till

Socialförvaltning Centrum, stadsledningskontorets avdelning för säkerhet och beredskap.

Ärendet

Kulturnämnden föreslår upphäva beslutet från 2019 om godkännande av Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär samt att godkänna förvaltningens reviderade förslag till Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär.

Beskrivning av ärendet

Det finns idag 24 fristäder i Sverige som är medlemmar i ICORN (International Cities of Refuge Network). De flesta medlemmar är kommuner men några medlemmar är regioner. Av dessa tar 22 emot fristadskonstnärer och ett par regioner har en stödjande roll till fristadskommunerna i regionen.

Kommunstyrelsen beslutade 1995-10-11 § 383 att Göteborgs Stad skulle vara fristad för förföljda författare och kulturnämnden fick i uppdrag att samordna arbetet. En utvärdering av arbetet år 2016 som redovisades i kulturnämnden 2017-04-25 § 75 visade att arbetet behövde formaliseras och tydliggöras för att skapa en långsiktig och personoberoende struktur. Ett ärende var därför uppe i kommunstyrelsen 2018-08-22 § 669 där kulturförvaltningens direktör fick i uppdrag att teckna nytt avtal med den internationella organisationen för fristäder ICORN. Kommunstyrelsen informerades om att en styrgrupp för strategiskt beslutsfattande hade inrättats i staden gällande fristadsarbetet. Ett nytt avtal med ICORN tecknades våren 2019.

År 2019 tog kulturförvaltningen och social resursförvaltning samt stadsledningskontorets avdelning för samhällsskydd och beredskap fram en anvisning som beskrev rollfördelning och arbetsmoment för att ta emot en fristadskonstnär (KN 2019-09-23 § 184).

Idag samverkar kulturförvaltningen, socialförvaltningen Centrum och stadsledningskontorets avdelning för säkerhet och beredskap med fristadsarbetet. Kommunfullmäktige angav i budget för 2024 att antalet fristadskonstnärer ska utökas. I samband med detta bedömde styrgruppen för fristadsarbetet att anvisningen från 2019 skulle utvärderas och uppdateras. Anvisningen gäller för mottagandet av var och en av de konstnärer som bjuds in till staden.

Den framtagna anvisningen (bilaga 1) har i sammandrag reviderats med:

- Uppdaterade namn på förvaltningar, enheter och titlar.
- Uppdaterade belopp för externa medel och avgifter.
- Justerade hänvisningar och länkar.
- Förtydliganden kring arbetsmoment och rollfördelning mellan ansvariga förvaltningar.
- Beskrivning av fristadsprocessen är flyttad till bilaga.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att den reviderade anvisningen bidrar till att tydliggöra det arbetssätt och den rollfördelning som ska gälla för de samverkande förvaltningarna.

Den reviderade anvisningen beslutas likalydande av kulturnämnden och socialnämnd Centrum.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Sofia Lubian

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Kultur- och Samhällsutveckling

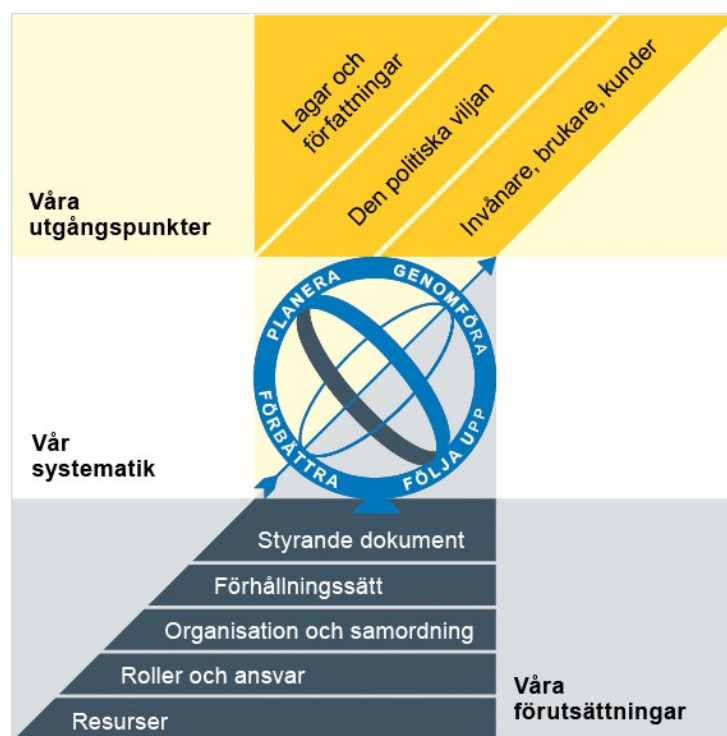
Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
► **Anvisning**
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär			
Beslutad av: [Nämnd/styrelse/befattning]	Gäller för: kulturförvaltningen, socialförvaltning Centrum, stadsledningskontoret	Diarienummer: 0497/24	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Anvisning	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: Förvaltningsdirektör
Bilagor: Bilaga 1: Fristadsprocess Bilaga 2: Checklista			

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna anvisning	4
Vem omfattas av anvisningen	4
Bakgrund	4
Lagstiftning	4
Stödjande dokument	4
Anvisning	5
Inledning	5
Organisation	6
Fristadsprocessen	7
Säkerhet och dokumentation	8
Utvärdering	8
Bilaga 1. Fristadsprocess	9
Val av fristadskonstnär	9
Inför fristadskonstnärens ankomst	9
Fristadskonstnären anländer	9
Under fristadsperioden	9
Fristadsperioden avslutas	10
Bilaga 2. Checklista	11

Inledning

Syftet med denna anvisning

Anvisningen syftar till att beskriva rollfördelning och arbetsmoment för att ta emot en fristadskonstnär.

Anvisningen är ett komplement till Kulturrådets nationella fristadshandbok för att konkretisera arbetet i Göteborgs Stad.

Vem omfattas av anvisningen

Denna anvisning gäller **tills vidare** för kulturförvaltningen, **socialförvaltningen Centrum** och stadsledningskontoret, **Säkerhet och Beredskap**. Kulturnämnden ansvarar för att anvisningen aktualitetsprövas en gång per år. Smärre justeringar genomförs av kulturförvaltningens direktör i samråd med styrgruppen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 1995 att Göteborg Stad skulle vara fristad för förföljda författare och kulturnämnden fick i uppdrag att samordna arbetet. Sedan dess har **Staden tagit emot** många fristadskonstnärer. En utvärdering av arbetet gjordes 2016 som visade att fristadsarbetet kräver ett samarbete i hela staden då det handlar om många fler frågor än de inom kulturområdet. Det framgick även att arbetet behövde formaliseras för att åstadkomma en personoberoende och långsiktig struktur.

Kommunstyrelsen beslutade 2018 att ge kulturförvaltningens direktör i uppdrag att teckna nytt avtal med den internationella organisationen för fristäder, ICORN¹. En styrgrupp för strategiskt beslutsfattande inrättades också i Staden gällande fristadsarbetet.

Kulturnämnden och dåvarande Social resursnämnd fastställde en tidigare anvisning i september 2019. I december 2023 beslutade kommunfullmäktige att utöka antalet fristadskonstnärer och anvisningen har därför reviderats.

Lagstiftning

- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Rättsligt ställningstagande Migrationsverket **RA/059/2022** - Uppehållstillstånd för fristadskonstnärer

Stödande dokument

- Kulturrådets fristadshandbok:
https://www.kulturradet.se/publikationer/fristadshandboken_2022/

¹ The International Cities of Refuge Network (ICORN)

Anvisning

Denna anvisning beskriver olika arbetsmoment och processen för att ta emot en fristadskonstnär. Inledningsvis beskrivs syftet med fristadsprogrammet.

Inledning

Fristadsprogrammet syftar till att värna yttrandefriheten och försvara det fria ordet genom att ge en förföljd kulturarbetare, inom till exempel film, litteratur eller musik, möjlighet att utöva sitt yrke i en trygg och säker miljö. Konstnären ska under två år få en fristad att kunna utöva sin konst, till exempel göra musikframträdanden, skapa film eller utöva sitt författarskap. Under dessa två år ska fristaden förbereda personen så mycket det går för att personen ska kunna stanna i Sverige och fortsatt utöva sin konst om hen vill. Att vara fristad är ett åtagande som inte är enbart kopplat till person, utan arbetet fortsätter även i de mellanperioder då en konstnär ännu inte kommit på plats med exempelvis deltagande i regionalt, nationellt och internationellt nätverk, **samt projekt som erbjuder professionella sammanhang för fristadskonstnärer eller lyfter frågor om yttrandefrihet.**

Att vara fristad ligger i linje med FN:s konvention om mänskliga rättigheter och nationella mål. Av Göteborgs Stads kulturprogram framgår att ett syfte med konstpolitiken är att främja konstnärlig yttrandefrihet och kvalitet. Kulturprogrammet handlar även om att stärka och utveckla det internationella kulturutbytet.

Kulturrådet ansvarar för att uppmärksamma fristadsfrågan på nationell nivå och en nationell koordinator samordnar bland annat fristadsnätverket i Sverige. Kulturrådet har en fristadshandbok och denna anvisning är en lokal komplettering till den nationella handboken.

Göteborgs Stad tecknar avtal med den internationella organisationen för fristäder, ICORN. Avtalet innebär bland annat att fristaden ska vara värd för en fristadskonstnär under en period om två år. Värdskapet avslutas när fristadsperioden tar slut. Då påbörjas arbetet med att bjuda in en ny konstnär. **Beroende på praktiska förutsättningar som budget och tillgång till bostad kan staden välkomna eventuellt medföljande partner och barn till fristadskonstnären.** Förutom att tillhandahålla lägenhet och stipendium ska fristaden arbeta för konstnärens integration i staden, bland annat genom att lotsa personen genom det svenska systemet men även introducera sociala och professionella plattformar inom konstområdet.

Anvisningen visar vilka olika delmoment som fristadsarbetet innebär men kommer aldrig att kunna täcka upp för alla situationer som uppkommer. De som arbetar med fristad behöver ha en flexibilitet och vetskap om att det alltid kommer uppstå situationer som inte kunnat förutses. Såvida det finns en stabil organisation med flera delar av staden som är involverade, så kommer dessa situationer att kunna hanteras.

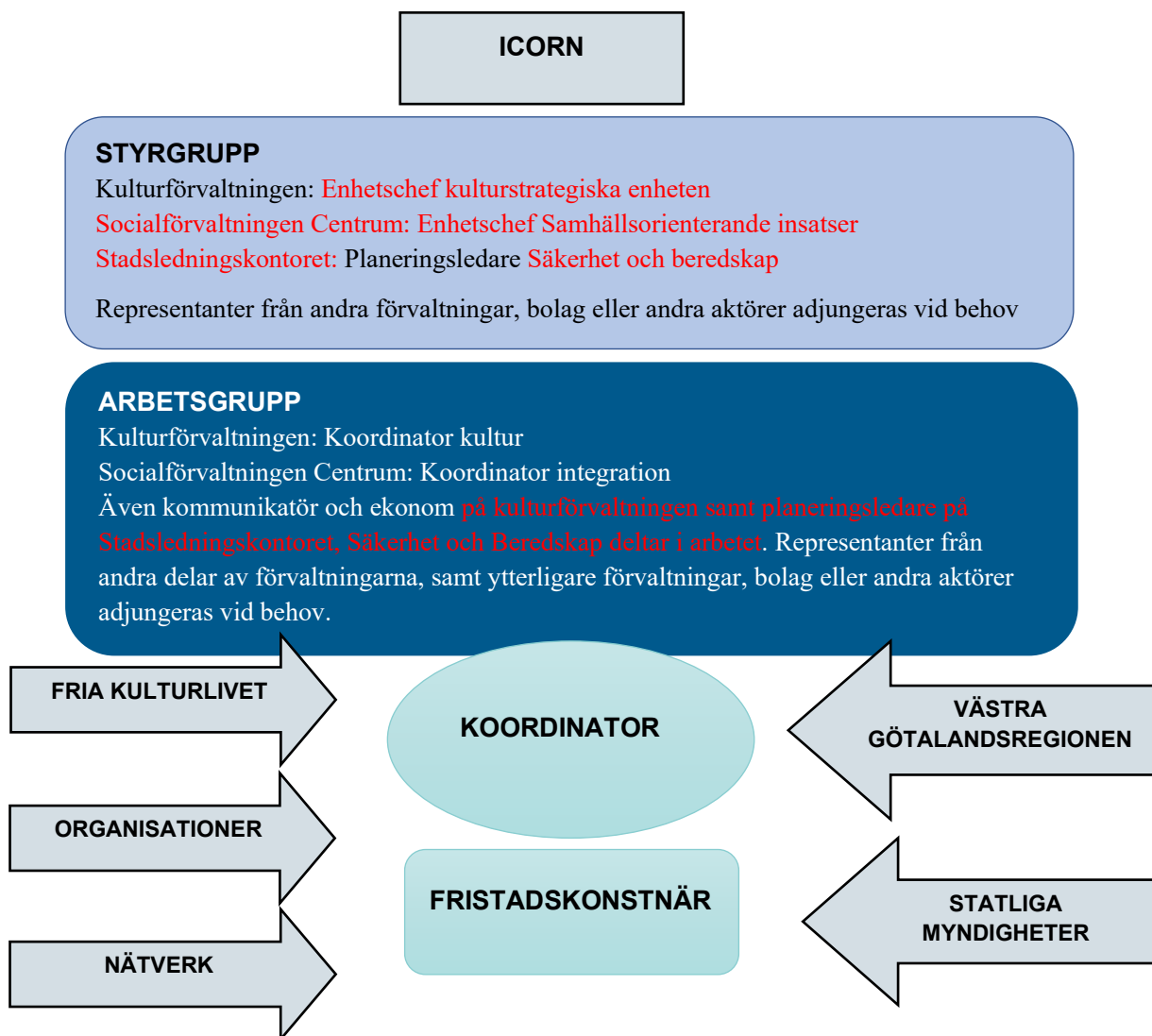
Organisation

Fristadsarbetet i Göteborgs Stad är uppbyggt utifrån en stadsgemensam styrgrupp som tar övergripande beslut och tillsätter deltagare i en arbetsgrupp. Arbetsgruppen handhar det operativa arbetet, där två koordinatörer också ingår.

Koordinatorerna arbetar med att underlätta fristadskonstnärens integration i fristaden genom att erbjuda eller hänvisa till lämpligt stöd i olika uppkomna situationer gällande arbets- eller privatliv samt initiera kontakt till lokalsamhällets fria kulturliv och institutioner. Koordinatorerna fungerar som kollegor till fristadskonstnären. Närverksträffar anordnas både internationellt (ICORN), nationellt och regionalt.

ICORN förmedlar kontakt mellan konstnär och fristad. Fristadsregion Västra Götaland samordnar fristadsarbetet i regionen och stöttar sina fristäder med **ett årligt monetärt stöd**. Berörda statliga myndigheter är till exempel Skatteverket och Migrationsverket. Det finns även andra organisationer och nätverk som är viktiga för konstnären och det fria kulturlivet.

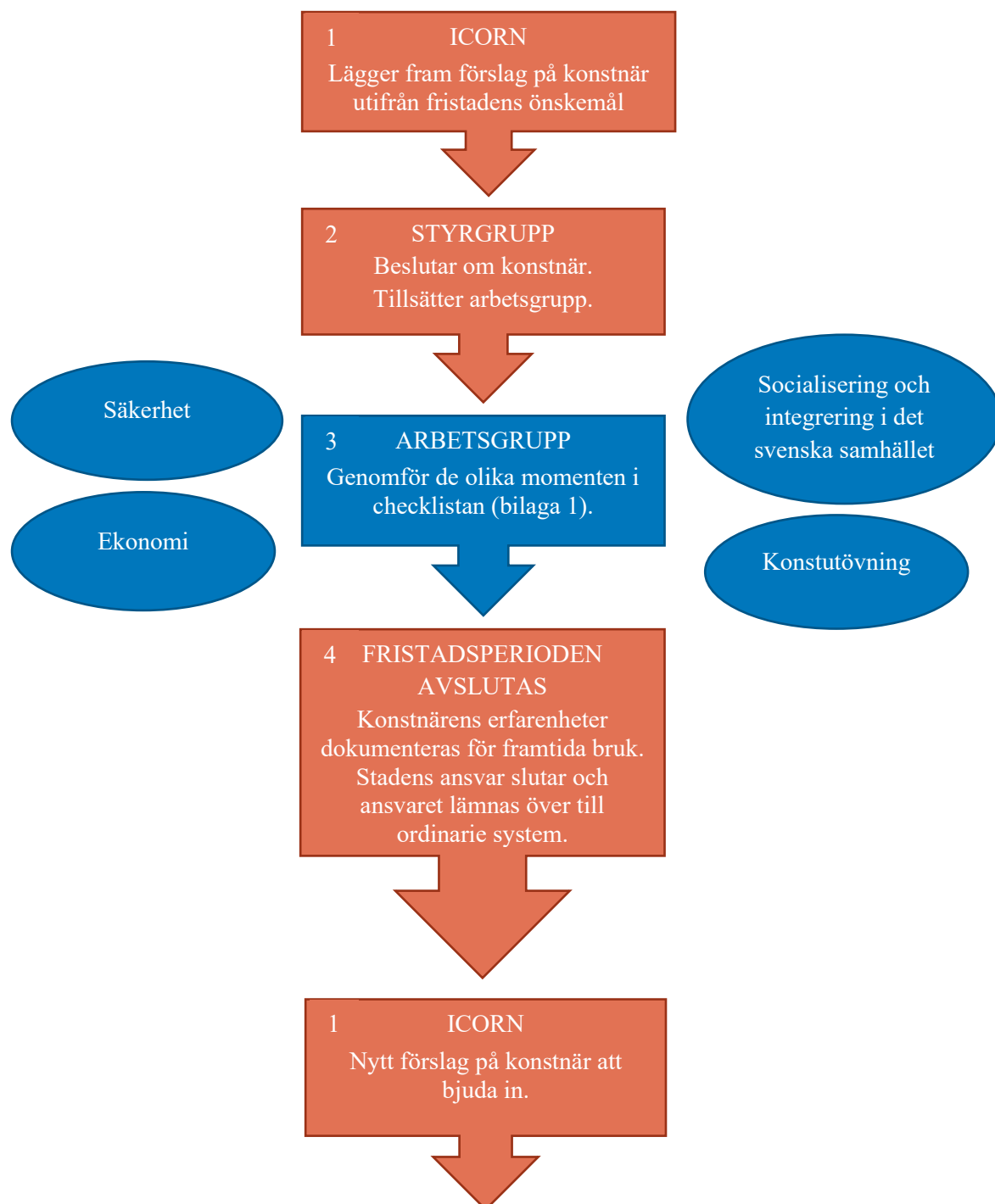
Figur 1. Fristadsorganisation

Fristadsprocessen

Processen illustreras kortfattat i figur 2 i kronologisk ordning och förklaras ytterligare i **Bilaga 1: Fristadsprocess.**

Figur 2. Fristadsprocess i Göteborgs Stad

Säkerhet och dokumentation

I kontakterna med konstnären när denne fortfarande befinner sig utanför landet bör försiktighet iakttas avseende utlämnande av personuppgifter. Ofta kan det räcka med att konstnären får vistas utanför ett visst landsgränser för att befinna sig i säkerhet, men det bör beaktas att det inte är givet att kontakter med personer av samma nationalitet eller språkgrupp är trygga. Det som sägs och skrivs i svenska medier kan få återverkningar i konstnärens hemland och den största kvarstående hotbilden kan vara kopplad till de anhöriga i hemlandet som riskerar att utsättas för repressalier.

Det är viktigt med balans i diskussionen om säkerhet. Personens egna farhågor, eventuella politiska förändringar i konstnärens hemland och aktuellt läge i Sverige eller lokalt i fristaden ska tas på allvar utan att risker och faror överdrivs.

I beslutsprocessen kring en enskild fristadskonstnär bör endast ett fåtal inom förvaltningen ha tillgång till personens namn och bakgrundsinformation. För de allra flesta kan det räcka med information om kön, varför personen söker fristad, ålder och vilket land man kommer ifrån. Namn och annan bakgrundsinformation kan för de flesta utlämnas.

De flesta fristadskonstnärer inom ICORN är offentliga personer och det är ovanligt att de är i behov av skyddade personuppgifter. För de flesta så räcker det med att ha kommit till Sverige för att kommunikation och dokumentation kan ske som vanligt. Om det skulle vara några särskilda skyddsbehov, så kommer ICORN att ge instruktion för hur fristaden ska agera.

Utvärdering

Utvärdering av arbetet sker i styrgruppen, efter halva fristadsperioden och efter avslutad fristadsperiod. Behov av revidering av anvisningen aktualiseras av styrgruppen och aktualitetsprövas inom ramen för kulturnämndens årliga översyn av styrande dokument.

Bilaga 1. Fristadsprocess

Val av fristadskonstnär

Styrgruppen meddelar ICORN att staden är redo att ta emot en fristadskonstnär genom **samtal** kring stadens förutsättningar avseende exempelvis boende, möjlighet att ta emot konstnär/familj, nätverk inom olika konstområden etc. ICORN skickar en lista på kandidater. **Stadsledningskontoret, Säkerhet och Beredskap har en rådgivande roll och kan göra riskbedömningar** inför urvalet. Styrgruppen beslutar om kandidat att bjuda in och meddelar ICORN. Staden bjuder in den tilltänkta konstnären och om denne tackar ja börjar arbetet med att få personen till staden. ICORN förmedlar en första kontakt mellan fristadskonstnär och Göteborgs Stad.

Fristadskonstnärens ansöker om medlemskap i ICORN genom en ansökningsblankett på ICORN:s webbplats. Alla uppgifter tas emot och behandlas konfidentiellt av ICORN:s administration i Stavanger. Validering av inkommen ansökan **och en kontroll görs** av den sökandes bakgrund och skyddsbehov. Om ansökan godtas går den sökande vidare till att bli en ICORN-kandidat.

Inför fristadskonstnärens ankomst

Stadsledningskontoret, Säkerhet och Beredskap tar, när namn har presenterats, **erforderliga** kontakter när så behövs av säkerhetsskäl, exempelvis inhämtar riskbedömning hos polisen.

Styrgruppen tillsätter personer till arbetsgruppen enligt funktioner som beskrivs i figur 1. Nödvändiga samarbetsavtal och överenskommelser tecknas.

Kulturförvaltningen och socialförvaltningen Centrum förbereder det praktiska mottagandet avseende uppehållstillstånd, har kontakt med konstnären om ankomstdag och tid, beställer tolk mm.

Kulturförvaltningen identifierar relevanta nätverk och nyckelpersoner som fristadskonstnären kan träffa för att etablera sig i det lokala kulturlivet.

Arbetsgruppen tar fram en introduktionsplan och kommunikationsplan.

Fristadskonstnären anländer

Kulturförvaltningen och socialförvaltningen Centrum möter konstnären på flygplatsen och följer med till bostaden. **Socialförvaltningen Centrum** bokar in ett första möte med konstnären någon av de första dagarna efter ankomst och bistår i att förmedla de initiala kontakter med andra myndigheter som behövs för att kunna bo i Sverige. Konstnären får också hjälp att öppna bankkonto och ställa sig i bostadskö.

Arbetsgruppen genomför de olika delarna av introduktionsprogrammet.

Under fristadsperioden

Under första halvåret ligger fokus på att konstnären ska komma in i det svenska samhället och under det andra året intensifieras arbetet med att lägga grund för om konstnären vill stanna i Sverige för att utöva sin konst.

Arbetsgruppen träffas kontinuerligt under perioden. **Stadsledningskontoret, Säkerhet och Beredskap** deltar vid när det är relevant för uppdraget.

Koordinator integration, socialförvaltningen Centrum, träffar konstnären regelbundet under den första tiden och vid behov även under hela perioden samt ansvarar för att informera konstnären om olika integrationsfrämjande insatser som staden erbjuder.

Koordinator kultur, kulturförvaltningen, träffar konstnären regelbundet under den första tiden och vid behov även under hela perioden samt ansvarar för att bistå med kontakter för att etablera sig i det lokala kulturlivet.

Stadsledningskontoret, Säkerhet och Beredskap bistår med **erforderliga** kontakter om så behövs av säkerhetsskäl, exempelvis avseende säkerhetshöjande åtgärder i bostäder.

Kulturförvaltningen betalar varje kvartal ut stipendium och administrerar fristadens budget.

Socialförvaltningen Centrum erbjuder konstnären att delta i samhällsorientering samt informerar om övriga integrationsfrämjande insatser. Om behov finns bistår *socialförvaltningen Centrum* konstnären under hela perioden i de kontakter som behöver tas med olika myndigheter. Vid behov av hälso- och sjukvård, t ex psykiska behandlingsinsatser, bistår förvaltningen också med kontakt med Västra Götalandsregionen.

Kulturförvaltningen introducerar konstnären till kontakter inom det fria kulturlivet. Många kontakter finns redan etablerade på kulturförvaltningen i fristadsarbetet och **olika kompetenser inom kulturförvaltningen** bistår med ytterligare kontakter till det fria kulturlivet. Programverksamhet och verksamhetsbesök på kulturförvaltningens institutioner genomförs också.

Fristadsperioden avslutas

Arbetsgruppen ordnar avslutningsevent och dokumentation av konstnärens erfarenheter för framtida bruk. Boka återresa alt. bistå med kontakter till annan fristad. Om personen vill/behöver stanna i Göteborg är det ordinarie system och följande instanser som äger ansvaret:

- Arbete: Arbetsförmedlingen, andra privata förmedlare
- **Förlängt** uppehållstillstånd eller asyl: Migrationsverket

Bilaga 2. Checklista

Nedan finns listade arbetsmoment som genomförs under en fristadsperiod om två år. De grönmarkerade fälten förklaras ytterligare på sidan efter checklistan. Checklistan är ett komplement till Kulturrådets nationella fristadshandbok.

	VAL AV FRISTADSKONSTNÄR
1	Styrgrupp har ett sonderande samtal inför matchning med ICORN.
2	Styrgrupp gör bedömning om presenterade namnförslag, riskbedömning genomförs inför urval.
3	Respektive enhetschefer tillsätter koordinators och arbetsgrupp.
4	Styrgrupp tar beslut om konstnär (matchning)
5	Enhetschef kultur ansvarar för att säkerställa bostad.
6	Kulturförvaltningen ansvarar för att färdigställa bostad, ink möblering, elavtal mm.
	INFÖR FRISTADSKONSTNÄRENS ANKOMST
7	Kulturförvaltningens koordinator och fristadskonstnären ansöker om uppehållstillstånd via kontakt med ambassad och Migrationsverket.
8	Kulturförvaltningens koordinator bokar utresa.
9	Kulturförvaltningen gör kommunikationsplan och stämmer av med socialförvaltningen.
10	Socialförvaltningens koordinator gör en plan för första veckan, t.ex. folkbokföring, bankkonto, ID-kort, Mobilt BankID, hemförsäkring.
11	Kulturförvaltningens koordinator gör en kartläggning nätverk inom aktuellt konstområde, ev. skapa referensgrupp, i relation till konstnärens specifika önskemål.
12	Kulturförvaltningens koordinator förbereder Välkomstpaket.
13	Socialförvaltningens koordinator bokar bil. Båda koordinatörerna möter fristadskonstnären på flygplatsen vid ankomst.
14	Styrgruppen bokar tid för en gemensam lära-känna-lunch med fristadskonstnären.
15	Kulturförvaltningens koordinator ordnar årskort för kollektivtrafiken hos Västtrafik med årlig förlängning i två år.
16	Kulturförvaltningen ordnar tillgång till relevant arbetsplats vid behov.
	NÄR FRISTADSKONSTNÄREN ANLÄNDER
17	Båda koordinators informerar om stadens uppdrag och ansvarsområde.

18	Socialförvaltningens koordinator följer med till Skatteverket för folkbokföring.
19	Kulturförvaltningens koordinator skaffar hemförsäkring (övriga försäkringar tecknar fristadskonstnären själv vid behov).
20	Styrgruppen träffar fristadskonstnären på gemensam lunch.
21	Socialförvaltningens koordinator är stöd i att skaffa ID-kort, bankkonto och Mobilt BankID.
22	Socialförvaltningens koordinator är stöd i anmälan till Försäkringskassan (socialförsäkringar).
23	Socialförvaltningens koordinator är stöd i att registrera sig på Boplats.
24	Socialförvaltningens koordinator bokar in informations- och inskrivningsmöte för SFI samt anmäler till kurs i samhällsorientering.
25	Socialförvaltningens koordinator bistår i anmälan till barnomsorg eller skolplacering för medföljande barn.
26	Socialförvaltningens koordinator är stöd i att skaffa bibliotekskort.
27	Kulturförvaltningen ansvarar för utbetalning av stipendium.
28	Styrgruppen diskuterar och beslutar om eventuella säkerhetshöjande åtgärder.
29	Kulturförvaltningens koordinator ansvarar för kontakt med nätverk/organisationer inom fristad, som t.ex. Västra Götalandsregionen och ICORN.
30	Socialförvaltningens koordinator skickar remiss till Flyktingmedicinsk mottagning för undersökning av hälsosituation.
31	Båda koordinatörer informerar om villkor och vägar för att stanna i Sverige efter fristadsperioden.
	UNDER FRISTADSPERIODEN
32	Båda koordinatörer följer upp fristadsarbetet på regelbundna möten.
33	Båda koordinatörer för löpande samtal om planering för vad som händer efter fristadsperioden och vad som krävs för förnyat tillfälligt uppehållstillstånd.
34	Kulturförvaltningens koordinator genomför introduktion kulturliv som anpassas efter konstnärens önskemål och professionella inriktning.
35	Kulturförvaltningens koordinator är stöd i att lotsa till uppdrag och publika kontakter, om konstnären önskar vara offentlig.
36	Kulturförvaltningens koordinator ordnar möten med kontakter inom konstområdet.
37	Båda koordinatörer ansvarar för att vända sig till Stadsledningskontoret i juridiska frågor vid behov.
38	Styrgruppen diskuterar säkerhetsfrågor som en stående punkt på styrgruppsmöten.

39	Fristadskonstnär erbjuds och deltar efter intresse på SFI och kurs i samhällsorientering.
40	Socialförvaltningens koordinator är ett stöd i ärenden som rör vardagliga frågor och kontakt med myndigheter.
41	Kulturförvaltningens kommunikatör uppdaterar kommunikationsplanen.
42	Styrgruppen följer upp arbetet på regelbundna möten.
INFÖR AVSLUT AV FRISTADSPERIOD	
43	Båda koordinatörer är ett stöd i att utifrån fristadskonstnärens önskemål ansöka om förlängning på uppehållstillstånd hos Migrationsverket tidigast två månader innan uppehållstillståndet går ut.
44	Fristadsperiodens avslut uppmärksammas genom en officiell avtackning.
45	Kulturförvaltningens koordinator bokar ev. återresa eller resa till annan ort.
46	Fristadskonstnären utvärderar fristadsperioden genom frågeformulär som utgör dokumentation i konstnärens ärende.
47	Styrgruppen träffas för att utvärdera fristadsperioden med fokus på framgångsfaktorer och utmaningar.
48	Styrgruppen träffas för att planera mottagande av ny fristadskonstnär.

Fördjupning till checklistan

Denna fördjupning är ett komplement till Kulturrådets fristadshandbok och tydliggör framför allt de delar som inte omnämns i handboken. Samtliga personer som arbetar i fristadsorganisationen förväntas läsa in sig på handboken.

1. och 4. Matchning och beslut om konstnär

Matchning av konstnär är ett viktigt moment för att konstnären ska kunna trivas så bra som möjligt i Göteborg och för att det ska vara en person som har möjlighet att stå på egna ben och försörja sig efter fristadsperioden i Sverige om det är önskan. Styrgruppen har ett sonderande samtal med ICORN kring stadens förutsättningar avseende exempelvis boende, möjlighet att ta emot konstnär/familj, nätverk inom olika konstområden etc.

7. Uppehållstillstånd

Kostnaden för ansökan om uppehållstillstånd är **1500 kr per person** och måste betalas till Migrationsverket av kulturförvaltningen.

10. Plan för första veckan

Gör en plan för de första veckorna i fristaden och boka möten (om det behövs) för personnummer, eventuell försäkring, bankkonto och alternativ till bankkonto de första veckorna. Inkludera i planen en beredskap för att lösa eventuella behov av sjukvård och utbetalningar av stipendiet de första veckorna innan personnummer har beviljats.

41. Kommunikationsplan

Kommunikationen behöver ha beredskap beroende på hur offentlig konstnären kan och vill vara. Antingen kan konstnärens vistelse kommuniceras med full öppenhet, eller så måste åtgärder vidtas för att inte känsliga uppgifter röjs. Kommunikation internt och mediastrategi planeras.

6. Bostad

Kulturförvaltningen ordnar boende via Exploateringsförvaltningen, Göteborgs stad.

Kulturförvaltningen tecknar hemförsäkring som inte är inkluderat i hyran.

11. Kartläggning nätverk

En lista sammanställs över nätverk inom olika konstområden. I nuläget finns flest kontakter etablerade inom litteratur och författarskap. I kulturrådets fristadshandbok finns ytterligare nätverk. Involvera enheten kulturstöd och institutionerna på kulturförvaltningen för att ytterligare kartlägga nätverk för övriga konstformer i Göteborg så som musiker, bildkonstnär, tecknare, scenkonstnär etc.

18. Välkomstpaket

Innehåller: välkomstbrev med kontaktuppgifter, information om stadens ansvar, introduktionsplan samt inbokade regelbundna träffar med koordinatören och andra.

24. SFI

Ska erbjudas via arbetsmarknad och vuxenutbildning. Kontakt tas tidigt.

25. Förskola och skola

Ansökan till förskola eller anmälan till grundskola görs när fristadskonstnären är på plats. Stadens mottagningsenhet kartlägger och placerar nyanlända elever i grundskolan. Plats på förskola kan erbjudas 120 dagar efter inkommen ansökan.

27. Stipendium

Syftet med stipendiet är att ge fristadskonstnären frihet och oberoende för att ostörd kunna ägna sig åt sitt arbete. Stipendiet är skattefritt om det inte betalas ut periodiskt, det vill säga månatligt under längre tid än 12 månader eller med regelbundenhet under mer än två år, och om det inte är ersättning för arbete som utförts eller ska utföras för utbetalarens räkning. Ett stipendium är däremot i princip alltid skattepliktigt om det betalas ut av arbetsgivare eller förutsätter någon form av motprestation. Stipendiet betalas ut kvartalsvis och staden förutsätter inte någon motprestation.

28. Säkerhetshöjande åtgärder

I styrgruppen finns planeringsledare på Stadsledningskontoret, Säkerhet och Beredskap som bistår med erforderliga kontakter vid behov av exempelvis säkerhetshöjande åtgärder i bostaden.

33. Löpande samtal om efter fristadsperioden

Den kanske största utmaningen med fristadsprogrammet är att det är en tidsbegränsad lösning på ett problem som sannolikt inte upphör efter fristadsperioden. Programmet i

Sverige erbjuder konstnären fristad under två år och i många fall kan fristadskonstnären inte återvända till hemlandet efter avslut. Enligt kommunallagen får inte kommunen särbehandla någon kommunmedborgare men fristadskonstnären är undantagen detta under två år.

Kulturrådet är tydliga med att fristadens ansvar för konstnären slutar när fristadstiden går ut. Detta innebär att fristaden inte längre står för boende, telefon, transport eller annat som har täckts av fristaden under fristadsperioden. Därför är det viktigt att i god tid innan fristadsperiodens sista dag börja planera för vad konstnären vill göra efter sin tid i fristaden.

Även Migrationsverket är tydliga med att det är den tvåårsperioden som fristadskonstnären har rätt till uppehållstillstånd. Så här skriver **de** i ett rättsligt ställningstagande avseende fristadskonstnärer:

”Under fristadsåren har fristadskonstnärens försörjning varit tryggad genom det stipendium som han eller hon fått av kommunen. För att förlängt uppehållstillstånd ska kunna ges är det tillräckligt att den f.d. fristadskonstnären visar att hans eller hennes egen försörjning är ordnad på annat sätt än genom anställning, dvs. utan bistånd av någon annan.”

Mot bakgrund av ovanstående förutsättningar i Sverige, är det viktigt att från början vara tydlig med stadens ansvar och vad som krävs om personen vill stanna i Sverige. Det är inte lämpligt att bara prata om detta direkt efter ankomst men så snart som personen är redo för samtalet bör förberedelserna börjas för att personen ska kunna stå på egna ben i det svenska samhället om det är hens önskan.

37. Löpande juridiska frågor

Stadsledningskontorets juridiska avdelning är första vägen in.

Göteborgs
Stad

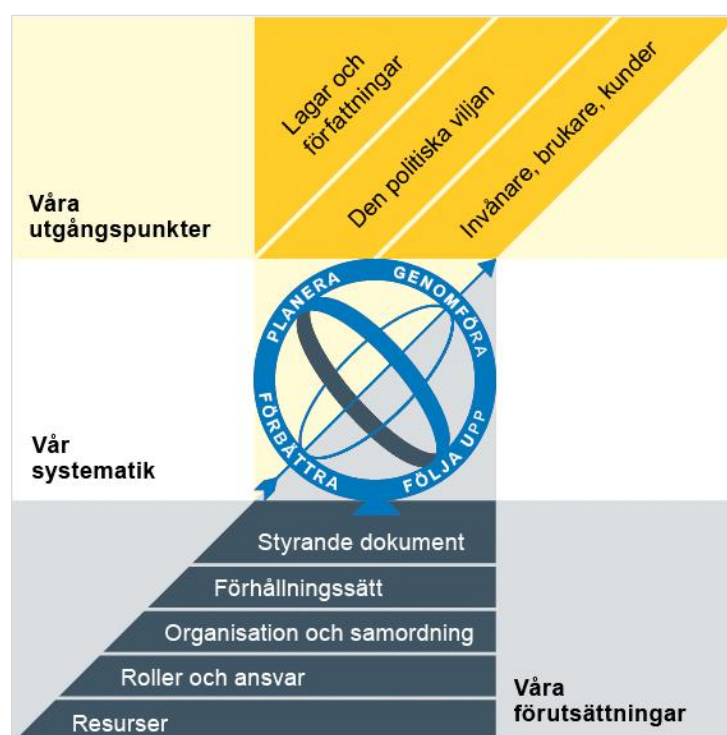
Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
► **Anvisning**
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Göteborgs Stads anvisning för att ta emot en fristadskonstnär			
Beslutad av: [Nämnd/styrelse/befattning]	Gäller för: kulturförvaltningen, social resursförvaltning, stadsledningskontoret	Diarienummer: 0586/19	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Anvisning	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: Förvaltningsdirektör
Bilagor: Kulturrådets nationella fristadshandbok			

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna anvisning	4
Vem omfattas av anvisningen	4
Bakgrund	4
Lagstiftning	4
Stödjande dokument	4
Anvisning	5
Inledning	5
Organisation	6
Fristadsprocessen	7
Val av fristadskonstnär	8
Inför fristadskonstnärens ankomst	8
Fristadskonstnären anländer	8
Under fristadsperioden	8
Fristadsperioden avslutas	9
Säkerhet och dokumentation	9
Utvärdering	10
Bilaga 1. Checklista	11

Inledning

Syftet med denna anvisning

Anvisningen syftar till att beskriva rollfördelning och arbetsmoment för att ta emot en fristadskonstnär.

Anvisningen är ett komplement till Kulturrådets nationella fristadshandbok för att konkretisera arbetet i Göteborgs Stad.

Vem omfattas av anvisningen

Denna anvisning gäller tillsvidare för kulturförvaltningen, social resursförvaltning och stadsledningskontorets avdelning för samhällsskydd och beredskap. Kulturnämnden ansvarar för att anvisningen aktualitetsprövas en gång per år. Smärre justeringar genomförs av kulturförvaltningens direktör i samråd med styrgruppen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 1995 att Göteborg Stad skulle vara fristad för förföljda författare och kulturnämnden fick i uppdrag att samordna arbetet. Sedan dess har många fristadskonstnärer tagits emot. En utvärdering av arbetet gjordes 2016 som visade att fristadsarbetet kräver ett samarbete i hela staden då det handlar om många fler frågor än de inom kulturområdet. Det framgick även att arbetet behövde formaliseras för att åstadkomma en personoberoende och långsiktig struktur.

Ett ärende var därför uppe i kommunstyrelsen 2018 där kulturförvaltningens direktör fick i uppdrag att teckna nytt avtal med den internationella organisationen för fristäder ICORN¹ och där kommunstyrelsen även informerades om att en styrgrupp för strategiskt beslutsfattande har inrättats i staden i fristadsarbetet.

Denna anvisning är en fortsättning på formaliserandet av fristadsarbetet i Göteborgs Stad.

Lagstiftning

- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Rättsligt ställningstagande Migrationsverket SR 152018 - Uppehållstillstånd för fristadskonstnärer

Stödjande dokument

- Kulturrådets fristadshandbok

¹ The International Cities of Refuge Network (ICORN)

Anvisning

Denna anvisning beskriver olika arbetsmoment och processen för att ta emot en fristadskonstnär. Inledningsvis beskrivs syftet med fristadsprogrammet.

Inledning

Fristadsprogrammet syftar till att värna yttrandefriheten och försvara det fria ordet genom att ge en förföljd kulturarbetare, inom till exempel film, litteratur eller musik, möjlighet att utöva sitt yrke i en trygg och säker miljö. Konstnären ska under två år få en fristad att kunna utöva sin konst, t.ex. göra musikframträdanden, skapa film eller utöva sitt författarskap. Under dessa två år ska fristaden förbereda personen så mycket det går för att personen ska kunna stanna i Sverige och fortsatt utöva sin konst om hen vill. Att vara fristad är ett åtagande som inte är enbart kopplat till person, utan arbetet fortsätter även i de mellanperioder då en konstnär ännu inte kommit på plats med exempelvis deltagande i regionalt, nationellt och internationellt nätverk.

Att vara fristad ligger i linje med FN:s konvention om mänskliga rättigheter och nationella mål. Av Göteborgs Stads kulturprogram framgår att ett syfte med konstpolitiken är att främja konstnärlig yttrandefrihet och kvalitet. Kulturprogrammet handlar även om att stärka och utveckla det internationella kulturutbytet.

Kulturrådet ansvarar för att uppmärksamma fristadsfrågan på nationell nivå och en nationell koordinator samordnar bland annat fristadsnätverket i Sverige. Kulturrådet har en fristadshandbok och denna anvisning är en lokal komplettering till den nationella handboken.

Göteborgs Stad tecknar avtal med den internationella organisationen för fristäder, ICORN. Avtalet innebär bland annat att fristaden ska vara värd för en fristadskonstnär under en period om två år. Värskapet avslutas när fristadsperioden tar slut. Då påbörjas arbetet med att bjuda in en ny konstnär. Förutom att tillhandahålla lägenhet och stipendium ska fristaden arbeta för konstnärens integration i staden, bland annat genom att lotsa personen genom det svenska systemet men även introducera sociala och professionella plattformar inom konstområdet.

Anvisningen visar vilka olika delmoment som fristadsarbetet innebär men kommer aldrig att kunna täcka upp för alla situationer som uppkommer. De som arbetar med fristad behöver ha en flexibilitet och vetskap om att det alltid kommer uppstå situationer som inte kunnat förutses. Såvida det finns en stabil organisation med flera delar av staden som är involverade, så kommer dessa situationer att kunna hanteras.

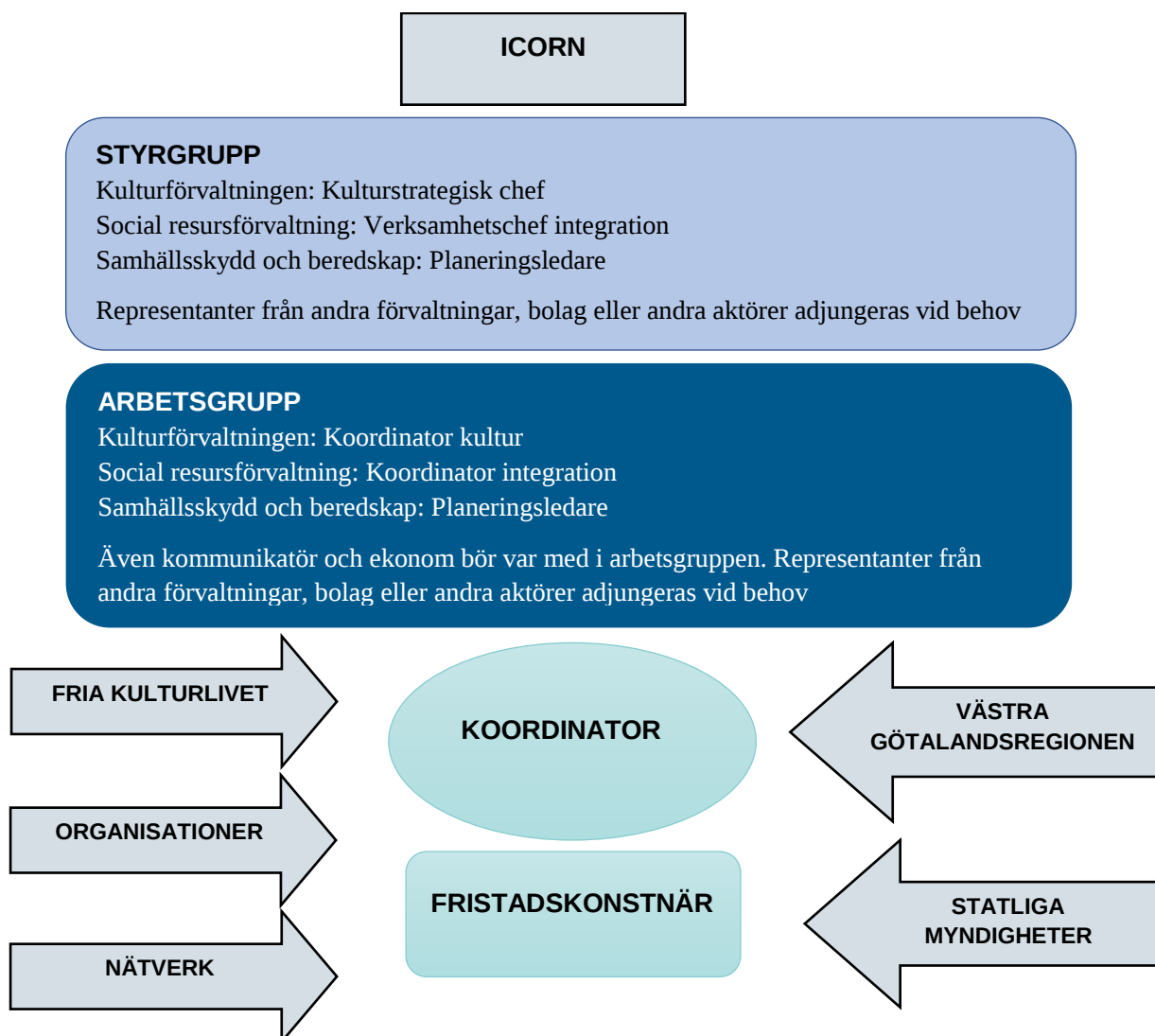
Organisation

Fristadsarbetet i Göteborgs Stad är uppbyggt utifrån en stadsgemensam styrgrupp som tar övergripande beslut och tillsätter deltagare i en arbetsgrupp. Arbetsgruppen handhar det operativa arbetet, där två koordinatörer också ingår.

Koordinatorerna arbetar med att underlätta fristadskonstnärens integration i fristaden genom att erbjuda eller hänvisa till lämpligt stöd i olika uppkomna situationer gällande arbets- eller privatliv samt initiera kontakt till lokalsamhällets fria kulturliv och institutioner. Koordinatorerna fungerar som kollegor till fristadskonstnären. Närverksträffar anordnas både internationellt (ICORN), nationellt och regionalt.

ICORN förmedlar kontakt mellan konstnär och fristad. Fristadsregion Västra Götaland samordnar fristadsarbetet i regionen och stöttar sina fristäder med ett regionalt stöd på 175 000 kronor på ett år. En överenskommelse kring detta samarbete har tecknats mellan VGR och Göteborgs Stad. Berörda statliga myndigheter är till exempel Skatteverket och Migrationsverket. Det finns även andra organisationer och nätverk som är viktiga för konstnären och det fria kulturlivet.

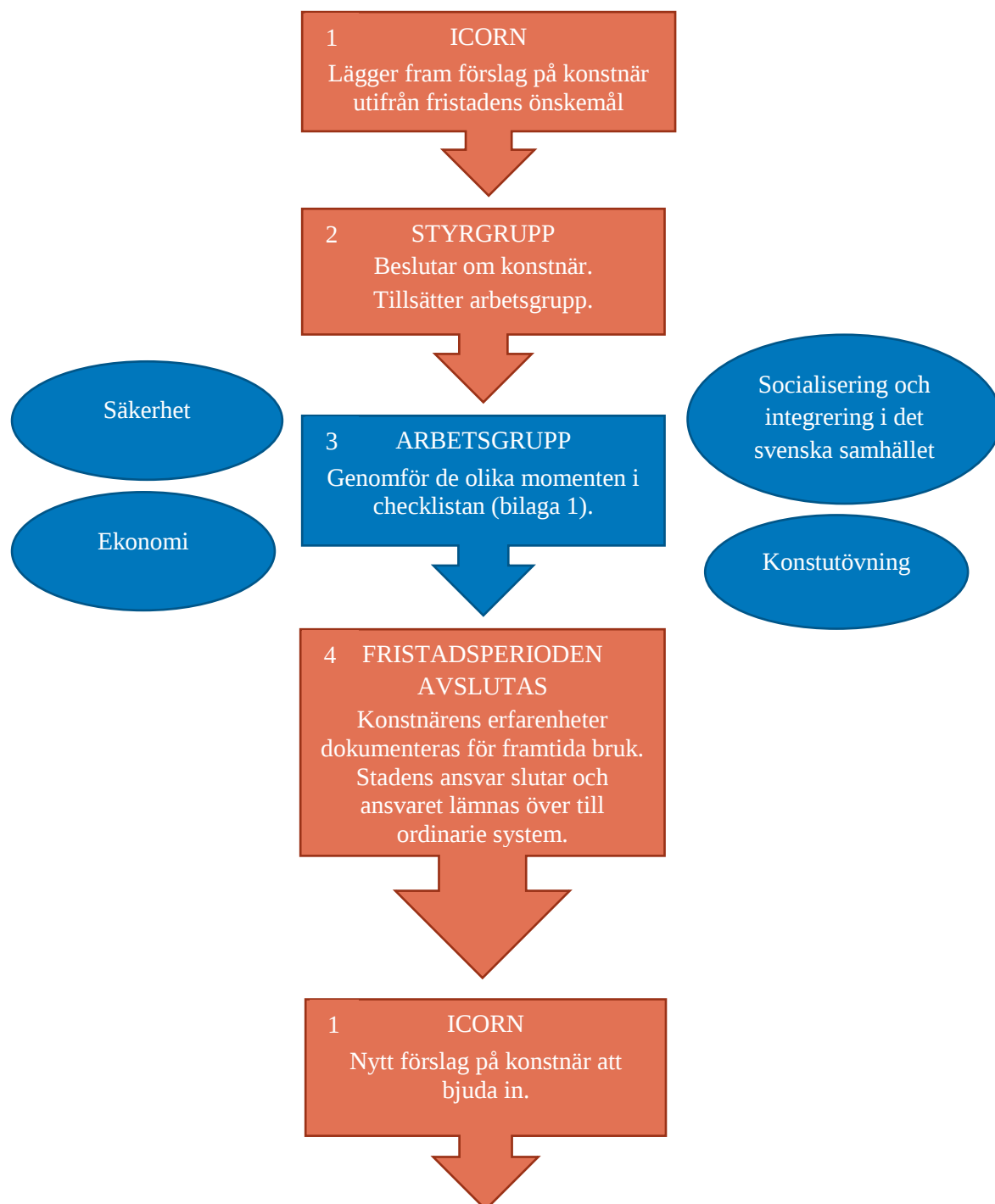
Figur 1. Fristadsorganisation

Fristadsprocessen

Processen illustreras kortfattat i figur 2 i kronologisk ordning och förklaras ytterligare i löptext på nästkommande sida.

Figur 2. Fristadsprocess i Göteborgs Stad

Val av fristadskonstnär

Styrgruppen meddelar ICORN att staden är redo att ta emot en fristadskonstnär genom att fylla i en blankett kring stadens förutsättningar avseende exempelvis boende, möjlighet att ta emot konstnär/familj, nätverk inom olika konstområden etc. ICORN skickar en lista på kandidater. Samhällsskydd och beredskap tar nödvändiga kontakter för att göra riskbedömning inför urvalet. Styrgruppen beslutar om kandidat att bjuda in och meddelar ICORN. Staden bjuder in den tilltänkta konstnären och om denne tackar ja börjar arbetet med att få personen till staden. ICORN förmedlar en första kontakt mellan fristadskonstnär och Göteborgs Stad.

Fristadskonstnärens ansöker om medlemskap i ICORN genom en ansökningsblankett på ICORN:s webbplats. Alla uppgifter tas emot och behandlas konfidentiellt av ICORN:s administration i Stavanger. Validering av inkommen ansökan görs. ICORN samarbetar med PEN International, vars underorganisation Writers in Prison Committee (WiPC) och dess internationella nätverk gör en kontroll av den sökandes bakgrund och skyddsbehov. Om ansökan godtas går den sökande vidare till att bli en ICORN-kandidat.

Inför fristadskonstnärens ankomst

Samhällsskydd och beredskap tar, när namn har presenterats, erforderliga kontakter när så behövs av säkerhetsskäl, exempelvis inhämtar riskbedömning hos polisen.

Styrgruppen tillsätter personer till arbetsgruppen enligt funktioner som beskrivs i figur 1. Nödvändiga samarbetsavtal och överenskommelser tecknas.

Social resursförvaltning förbereder det praktiska mottagandet avseende uppehållstillstånd, har kontakt med konstnären om ankomstdag och tid, beställer tolk mm.

Kulturförvaltningen identifierar relevanta nätverk och nyckelpersoner som fristadskonstnären kan träffa för att etablera sig i det lokala kulturlivet.

Arbetsgrupp tar fram en introduktionsplan och kommunikationsplan.

Fristadskonstnären anländer

Social resursförvaltning möter konstnären på flygplatsen och följer med till bostaden. Social resursförvaltning bokar in ett första möte med konstnären någon av de första dagarna efter ankomst och bistår i att förmedla de initiala kontakter med andra myndigheter som behövs för att kunna bo i Sverige. Konstnären får också hjälp att öppna bankkonto och ställa sig i bostadskö.

Arbetsgruppen genomför de olika delarna av introduktionsprogrammet.

Under fristadsperioden

Under första halvåret ligger fokus på att konstnären ska komma in i det svenska samhället och under det andra året intensifieras arbetet med att lägga grund för om konstnären vill stanna i Sverige för att utöva sin konst.

Arbetsgruppen träffas kontinuerligt under perioden. Samhällsskydd och beredskap deltar vid när det är relevant för uppdraget.

Koordinator integration, social resursförvaltning, träffar konstnären regelbundet under den första tiden och vid behov även under hela perioden samt ansvarar för att informera konstnären om olika integrationsfrämjande insatser som staden erbjuder.

Koordinator kultur, kulturförvaltningen, träffar konstnären regelbundet under den första tiden och vid behov även under hela perioden samt ansvarar för att bistå med kontakter för att etablera sig i det lokala kulturlivet.

Samhällsskydd och beredskap bistår med erforderliga kontakter om så behövs av säkerhetsskäl, exempelvis avseende säkerhetshöjande åtgärder i bostäder.

Kulturförvaltningen betalar varje kvartal ut stipendium och administrerar fristadens budget.

Social resursförvaltning erbjuder konstnären att delta i samhällsorientering samt informerar om övriga integrationsfrämjande insatser. Om behov finns bistår social resursförvaltning konstnären under hela perioden i de kontakter som behöver tas med olika myndigheter. Vid behov av hälso- och sjukvård, t ex psykiska behandlingsinsatser, bistår förvaltningen också med kontakt med Västra Götalandsregionen.

Kulturförvaltningen introducerar konstnären till kontakter inom det fria kulturlivet. Många kontakter finns redan etablerade på kulturförvaltningen i fristadsarbetet men enheten kulturstöd på kulturförvaltningen bistår med ytterligare kontakter till det fria kulturlivet. Programverksamhet och verksamhetsbesök på kulturförvaltningens institutioner genomförs också.

Fristadsperioden avslutas

Arbetsgruppen ordnar avslutningsevent och dokumentation av konstnärens erfarenheter för framtida bruk. Boka återresa alt. bistå med kontakter till annan fristad. Om personen vill/behöver stanna i Göteborg är det ordinarie system och följande instanser som äger ansvaret:

- Arbete: Arbetsförmedlingen, andra privata förmedlare
- Permanent uppehållstillstånd eller asyl: Migrationsverket

Säkerhet och dokumentation

I kontakterna med konstnären när denne fortfarande befinner sig utanför landet bör försiktighet iaktas avseende utlämnande av personuppgifter. Ofta kan det räcka med att konstnären får vistas utanför ett visst landsgränser för att befinna sig i säkerhet, men det bör beaktas att det inte är givet att kontakter med personer av samma nationalitet eller språkgrupp är trygga. Det som sägs och skrivs i svenska medier kan få återverkningar i konstnärens hemland och den största kvarstående hotbilden kan vara kopplad till de anhöriga i hemlandet som riskerar att utsättas för repressalier.

Det är viktigt med balans i diskussionen om säkerhet. Personens egna farhågor, eventuella politiska förändringar i konstnärens hemland och aktuellt läge i Sverige eller lokalt i fristaden ska tas på allvar utan att risker och faror överdrivs.

I beslutsprocessen kring en enskild fristadskonstnär bör endast ett fåtal inom förvaltningen ha tillgång till personens namn och bakgrundsinformation. För de allra flesta kan det räcka med information om kön, varför personen söker fristad, ålder och vilket land man kommer ifrån. Namn och annan bakgrundsinformation kan för de flesta utelämnas.

De flesta fristadskonstnärer inom ICORN är offentliga personer och det är ovanligt att de är i behov av skyddade personuppgifter. För de flesta så räcker det med att ha kommit till

Sverige för att kommunikation och dokumentation kan ske som vanligt. Om det skulle vara några särskilda skyddsbehov, så kommer ICORN att ge instruktion för hur fristaden ska agera.

Utvärdering

Utvärdering av arbetet sker i styrgruppen, efter halva fristadsperioden och efter avslutad fristadsperiod. Behov av revidering av anvisningen aktualiseras av styrgruppen och aktualitetsprövas inom ramen för kulturnämndens årliga översyn av styrande dokument.

Bilaga 1. Checklista

Nedan finns listade arbetsmoment som genomförs under en fristadsperiod om två år. De grönmarkerade fälten förklaras ytterligare på sidan efter checklistan. Checklistan är ett komplement till Kulturrådets nationella fristadshandbok.

INNAN OCH INFÖR KONSTNÄRENS ANKOMST	
1	Frågeformulär inför matchning
2	Styrgrupp gör bedömning om presenterade namnförslag, riskbedömning genomförs inför urval
3	Utse kontaktpersoner/arbetsgrupp
4	Uppehållstillstånd
5	Plan för första veckan, t.ex. personnr, bankkonto, försäkring mm.
6	Beslut om konstnär (matchning)
7	Kommunikationsplan
8	Bostad
9	Ställa konstnären i bostadskö
10	Skaffa hemförsäkring (övriga försäkringar tecknar fristadskonstnären själv vid behov)
11	Kartläggning nätverk inom aktuellt konstområde, ev. skapa referensgrupp
12	Uppehållstillstånd
13	Personnummer
14	Västtrafik kort
15	Boka resa
16	Ta reda på konstnärens ev. specifika behov/önskemål
17	Ev. arbetsplats/mötesrum
18	Välkomstpaket
NÄR KONSTNÄREN ANLÄNDER	
19	Ta emot vid ankomst på flygplats
20	Personnummer hos Skatteverket (sekretessmarkering)
21	Ordna bankkonto
22	Anmälning till försäkringskassan
23	Anmälan till a-kassa
24	SFI
25	Samhällsorientering, flyktingguide/språkvän
26	Utbetalning av stipendium
27	Säkerhetshöjande åtgärder
28	Kontakt med nätverk/organisationer inom fristad
29	Behandlingsinsatser vid psykisk ohälsa
30	Information om stadens uppdrag och ansvarsområde
31	Information om villkor och vägar för att stanna i Sverige efter fristadsperioden
UNDER FRISTADSPERIODEN	
32	Träffa kontakter inom konstområdet
33	Löpande samtal om efter fristadsperioden
34	Juridiska frågor
35	Löpande säkerhetsfrågor
36	Samhällsorientering
37	Information om vad som krävs för permanent uppehållstillstånd
38	Etableringsinsatser och/eller arbete
39	Referensgrupp/nätverk träffas
40	Boka ev. hemresa eller resa till annan ort
41	Förbered plan för att bjuda in en ny fristadskonstnär

Fördjupning till checklistan

Denna fördjupning är ett komplement till Kulturrådets fristadshandbok och tydliggör framförallt de delar som inte omnämns i handboken. Samtliga personer som arbetar i fristadsorganisationen förväntas läsa in sig på handboken.

1. och 6. Matchning och beslut om konstnär

Matchning av konstnär är ett viktigt moment för att konstnären ska kunna trivas så bra som möjligt i Göteborg och för att det ska vara en person som har möjlighet att stå på egna ben och försörja sig efter fristadsperioden i Sverige om det är önskan. ICORN:s blankett fylls i av styrgruppen kring stadens förutsättningar avseende exempelvis boende, möjlighet att ta emot konstnär/familj, nätverk inom olika konstområden etc.

4. Uppehållstillstånd

Kostnaden för uppehållstillstånd på ambassad är 1000 kr och måste betalas av konstnären själv i det land som personen befinner sig i.

5. Plan för första veckan

Gör en plan för de första veckorna i fristaden och boka möten (om det behövs) för personnummer, eventuell försäkring, bankkonto och alternativ till bankkonto de första veckorna. Inkludera i planen en beredskap för att lösa eventuella behov av sjukvård och utbetalningar av stipendiet de första veckorna innan personnummer har beviljats.

7. Kommunikationsplan

Kommunikationen behöver ha beredskap beroende på hur offentlig konstnären kan och vill vara. Antingen kan konstnärens vistelse kommuniceras med full öppenhet, eller så måste åtgärder vidtas för att inte känsliga uppgifter röjs. Kommunikation internt och mediastrategi planeras.

8. Bostad

Gästlägenhet anordnas via samarbetsavtal med Göteborgs Universitet - Guest Housing Services. Stor fördel att de har många lägenheter vilket möjliggör flexibilitet vad gäller möjlighet till anpassning efter konstnärens behov, byte av lägenhet samt flexibilitet vad gäller ankomst.

Kulturförvaltningen ordnar med hemförsäkring som inte är inkluderat i hyran utan behöver tecknas särskilt.

11. Kartläggning nätverk

En lista sammanställs över nätverk inom olika konstområden. I nuläget finns flest kontakter etablerade inom litteratur och författarskap. I Kulturrådets fristadshandbok finns ytterligare nätverk. Involvera enheten kulturstöd och institutionerna på Kulturförvaltningen för att ytterligare kartlägga nätverk för övriga konstformer i Göteborg så som musiker, bildkonstnär, tecknare, scenkonstnär etc.

18. Välkomstpaket

Innehåller: välkomstbrev med kontaktuppgifter, information om stadens ansvar, introduktionsplan samt inbokade regelbundna träffar med koordinatör och andra.

24. SFI

Ska erbjudas via arbetsmarknad och vuxenutbildning. Kontakt tas tidigt.

26. Stipendium

Syftet med stipendiet är att ge fristadskonstnären frihet och oberoende för att ostörd kunna ägna sig åt sitt arbete. Stipendiet är skattefritt om det inte betalas ut periodiskt, det vill säga månatligt under längre tid än 12 månader eller med regelbundenhet under mer än två år, och om det inte är ersättning för arbete som utförts eller ska utföras för utbetalarens räkning. Ett stipendium är däremot i princip alltid skattepliktigt om det betalas ut av arbetsgivare eller förutsätter någon form av motprestation. Stipendiet betalas ut kvartalsvis och staden förutsätter inte någon motprestation.

27. Säkerhetshöjande åtgärder

I styrgruppen finns planeringsledare samhällsskydd och beredskap på stadsledningskontoret, som bistår med erforderliga kontakter vid behov av exempelvis säkerhetshöjande åtgärder i bostaden.

33. Löpande samtal om efter fristadsperioden

Den kanske största utmaningen med fristadsprogrammet är att det är en tidsbegränsad lösning på ett problem som sannolikt inte upphör efter fristadsperioden. Programmet i Sverige erbjuder konstnären fristad under två år och i många fall kan fristadskonstnären inte återvända till hemlandet efter avslut. Enligt kommunallagen får inte kommunen särbehandla någon kommunmedborgare men fristadskonstnären är undantagen detta under två år.

Kulturrådet är tydliga med att fristadens ansvar för konstnären slutar när fristadstiden går ut. Detta innebär att fristaden inte längre står för boende, telefon, transport eller annat som har täckts av fristaden under fristadsperioden. Därför är det viktigt att i god tid innan fristadsperiodens sista dag börja planera för vad konstnären vill göra efter sin tid i fristaden.

Även Migrationsverket är tydliga med att det är den tvåårsperioden som fristadskonstnären har rätt till uppehållstillstånd. Så här skriver dem i ett rättsligt ställningstagande avseende fristadskonstnärer:

"Fristadskonstnärer kan beviljas uppehållstillstånd inledningsvis i normalt två år med stöd av bestämmelserna om fria yrkesutövare. Därefter krävs att fristadskonstnären själv kan försörja sig."

Mot bakgrund av ovanstående förutsättningar i Sverige, är det viktigt att från början vara tydlig med stadens ansvar och vad som krävs om personen vill stanna i Sverige. Det är inte lämpligt att bara prata om detta direkt efter ankomst men så snart som personen är redo för samtalet bör förberedelserna börjas för att personen ska kunna stå på egna ben i det svenska samhället om det är hens önskan.

34. Löpande juridiska frågor

Stadsledningskontorets juridiska avdelning är första vägen in.